

Výročná správa za rok 2003

Organizácia: Dom zahraničných Slovákov

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Typ hospodárenia: príspevková organizácia

Miesto konania verejného odpočtu: Jakubovo nam. 12, zasadacka 2. posch.

Čas konania verejného odpočtu: 5. apríla 2004 o 10.00 hod.

Číslo VS 2003 – MK – 1314/2004-700

Výročná správa je na internetovej stránke MK SR:

www.culture.gov.sk/odpocety/odpocety.html

Výročná správa je na internetovej stránke organizácie: www.dzs.sk

OBSAH

	strana
1.1. Identifikácia organizácie	
2.2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie	
3.3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie	
4.4. Činnosti / produkty organizácie a ich náklady	
5.5. Rozpočet organizácie	
6.6. Personálne otázky	
7.7. Ciele a prehľad ich plnenia	
8.8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2003	
9.9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie	

Ú V O D

Dom zahraničných Slovákov bol zriadený k 1. júlu 1995 rozhodnutím Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. MK 1884 / 1995 - 1 podľa zákona Národnej rady SR č. 567 / 1992 Zb. o rozpočtových pravidlách Slovenskej republiky so súhlasom Ministerstva financií SR. Dom zahraničných Slovákov je štátne pracovisko pre kultúrno - prezentačné, informačno - analytické, výskumno - dokumentačné, organizačno - koordinačné a servisné centrum pre zahraničných Slovákov v Slovenskej republike ako aj informačné centrum pre občanov a organizácie v Slovenskej republike. Zabezpečuje základné smery aktivít štátnych aj neštátnych orgánov a organizácií vo vzťahu k zahraničným Slovákom a Slovákom žijúcim v zahraničí. Dom zahraničných Slovákov spolupracuje so spolkami a organizáciami zahraničných Slovákov.

Uvedený okruh činností naplňa úlohy uložené zákonom č. 70 / 1997 Z.z. o zahraničných Slovákoch a jestvovanie DZS je v súčasnosti jedinou štátnou garanciou zabezpečovania vzťahov SR k zahraničným Slovákom.

V roku 2003 DZS zabezpečoval najmä úlohy, ktorými vláda SR poverila MK SR a to ich priamo delegovalo na našu inštitúciu / zabezpečovanie a poskytovanie kultúrnych hodnôt, kultúrno - prezentačná činnosť doma i v zahraničí, záchrana kultúrneho dedičstva zahraničných Slovákov, vedecko - výskumná, múzejnícka, archívno - dokumentačná, informačná, edičná činnosť a ďalšie /.

1.1. Identifikácia organizácie

Názov: Dom zahraničných Slovákov

Sídlo: Jakubovo nám. 12, 811 09 Bratislava

Rezort: Ministerstvo kultúry SR

Forma hospodárenia: príspevková

Dom zahraničných Slovákov

Riaditeľ: Karol Palkovič

Členovia vedenia: Mária Hrkľová, vedúca Odboru kultúrnych stykov a prezentácie
zástupkyňa riaditeľa DZS

Anna Vadovičová, vedúca Odboru ekonomiky, hospodárenia
a prevádzky

Telefón: 02/52931559

Fax: 02/52931829

e-mail: dzs@dzs.sk

adresa internetovej stránky organizácie: www.dzs.sk

Hlavné činnosti:

a/ v oblasti kultúrnej a prezentačnej

- udržiava a rozvíja kultúrne styky s krajanmi v zahraničí a ich organizáciami
- spolupracuje so slovenskými inštitútmi v zahraničí
- spolupracuje s kultúrnymi, spoločenskými a inými organizáciami a spolkami v Slovenskej republike pri príprave a realizácii kultúrnej prezentácie zahraničných Slovákov
- zbiera informácie o živote Slovákov v zahraničí a sprístupňuje ich čo najširšej verejnosti

b/ v oblasti edičnej

- pripravuje a vydáva odborné, metodické a propagačné materiály, tematické monografie, informácie a monitor krajanskej tlače,
- pripravuje a vydáva časopis Slovenské zahraničie, spolupodieľa sa na tvorbe internetových novín zahraničných Slovákov
- elektronicky spracúva databázy, informácie, analýzy k problematike zahraničných Slovákov

2.2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

Poslanie:

Základným poslaním a predmetom hlavnej činnosti Domu zahraničných Slovákov je starostlivosť o prezentáciu kultúry zahraničných Slovákov s cieľom spolupráce v oblasti kultúry a jej začlenenia do slovenského kultúrneho kontextu.

Strednodobý výhľad organizácie:

Kultúrny život a kultúrne dedičstvo Slovákov v zahraničí považuje Ministerstvo kultúry SR za základný predpoklad uchovania národnej identity a celkového rozvoja slovenských národnostných komunít žijúcich v zahraničí. Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky podľa § 21 až 23 zákona č. 303/1993 Z.z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov vydalo 14. 2. 2002 novú zriaďovaciu listinu Domu zahraničných Slovákov s účinnosťou od 1. 3. 2002 pod č. MK - 2330/201 - 1, ktorá určuje zameranie hlavnej činnosti Domu zahraničných Slovákov. Následne v apríli 2002 bol vydaný nový Organizačný poriadok DZS.

Dom zahraničných Slovákov, ktorý je v zriaďovateľskej pôsobnosti MK SR bude naďalej:

- zabezpečovať koncepcnú koordináciu kultúrnych stykov so zahraničnými Slovákami a organizovať spoločné krajské podujatia
- spoluvytvárať podmienky na udržanie kultúrnej a jazykovej identity Slovákov žijúcich v zahraničí
- prispievať k vzájomnému obohacovaniu sa kultúry zahraničných Slovákov a Slovákov na Slovensku
- poskytovať aktívnu pomoc krajanom pri vypracovávaní projektov a príprave kultúrnych aktivít
- sprostredkovať informácie a materiály krajským spolkom a organizáciám zahraničných Slovákov
- zabezpečovať medializáciu krajských podujatí prostredníctvom Slovenského rozhlasu, Slovenskej televízie a prostredníctvom internetovej a dátovej siete sprístupňovať informácie pre čo najširšiu verejnosť
- gestorsky zabezpečovať kultúrno-vzdelávacie pobyty zahraničných Slovákov na území v SR s dôrazom na deti a mládež zahraničných Slovákov
- gestorsky zabezpečovať v spolupráci s ďalšími inštitúciami vedecko-výskumné úlohy a muzeálne projekty zo života a histórie zahraničných Slovákov

Aktivity DZS konkretizuje Vykonávací ročný plán aktivít, kultúrnej pomoci a starostlivosti o zahraničných Slovákov na rok 2004, ktorý bol prerokovaný s predstaviteľmi spolkov a organizácií zahraničných Slovákov a odborníkov z oblasti kultúry zahraničných Slovákov dňa 3. januára 2004.

Vo všetkých smeroch pôsobenia bude DZS zabezpečovať, aby finančné prostriedky inštitúcie boli v efektívnej a racionálnej forme použité na rozvoj vzťahov Slovenskej republiky a Slovámi žijúcimi v zahraničí v oblasti kultúry. Dôraz sa bude klásť na komunity, ktoré sú najviac ohrozené stratou slovenskej identity a kultúry v dôsledku zlej ekonomickej situácie v danom prostredí, alebo vplyvom iných okolností. Pozornosť Domu zahraničných Slovákov sa zameria na slovenské komunity v celom svete s dôrazom na štáty Vyšehradskej štvorky – na Českú republiku, Poľskú republiku, Maďarskú republiku, ale aj Juhosláviu, Chorvátsko, Rumunsko a Ukrajinu.

3.3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Organizácia mala na rok 2003 uzavretý kontrakt s Ministerstvom kultúry SR v zmysle uznesenia vlády SR č. 1067 zo dňa 7. 12. 2001.

4.4. Činnosti/produkty organizácie a ich náklady

Tabuľka č. 4.4.1

(v tis. Sk)

Činnosti/produkty organizácie:	Náklady * na činnosť /produkty celkom	Náklady kryté z:		
		Bežnéh o transfer u	Tržieb a výnosov	Iných zdrojov**
A	1	2	3	4
Súťaže, prehliadky, festivaly	557	557		
Výchovno-vzdelávacie podujatia	312	312		
Kultúrno-spoločenské podujatia	3929	3929		
Iné podujatia	1538	1538		
SPOLU	6336	6336		

Pozn.: * Náklady na činnosť/produkty v sebe zahŕňajú priame a nepriame náklady celkom.

**Iné zdroje – prijaté od iných subjektov, formou daru alebo grantu.

Dátum: 13.2.2004

Spracoval: Ing. Anna Vadovičová

Tabuľka č. 4.4.2. Vybrané výkonové ukazovatele za rok 2003 a porovnanie s rokom 2002

Ukazovateľ	2002	2003	Index (2/1)
A	1	2	3
Kultúrno-prez. podujatia	23	22	0,95
Výstavy	11	22	2,00
Kultúrno-pozn. pobyty	5	8	1,60

Dátum: 13.2.2004

Spracoval: Mgr. Katarína Hrkľová

Podrobne sú akcie rozpisované v časti „Priority a ťažiskové činnosti v oblasti kultúrno – prezentačnej.“

5.5. Rozpočet organizácie

Tabuľka č. 5.5.1

v tis. Sk

	Ukazovateľ	Skutočnosť 2002	Schválený rozpočet 2003	Upravený Rozpočet 2003	Skutočnosť 2003	Z toho z transferu	% čerpania 4:3
A	B	1	2	3	4	5	6
B e ž n ý t r a n s f e r	Výnosy spolu (6..)	6438	6702	6856	6709	6336	97
	Z toho:						
	Prevádzková dotácia (691)	5649	6182	6336	6336	6336	100
	Tržby za predaj (601+602)	27	20	20	13		65
	Z toho						
	Tržby z prenájmu						
	Iné ostatné výnosy a tržby (649 + 651)	762	500	500	360		72
	Náklady spolu (5..)	6440	6702	6856	6336	6336	92
	Z toho:						
	Spotrebované nákupy (50)	156	250	250	233	233	93
	Služby (51)	1935	3650	2843	2482	2482	87
	Z toho:	41	60	60	51	51	85
	Reprezentačné (513)						
	Osobné náklady (52)	3540	2582	3403	3407	3407	100
	Z toho:	2661	1812	2470	2470	2470	100
	Mzdové náklady (521)						
	Dane a poplatky (53)	43	100	60	10	10	16
	Ostatné náklady (54)	36	20	100	79	79	79
	Odpisy, predaný majetok, rezervy.. (55)	730	100	200	125	125	62
	Z toho:	97	100	200	125	125	62
	Odpisy N a HIM (551)						
	Hospodársky výsledok (+/-)	- 2			+373		

Dátum:19.2.2004

Spracoval:Ing.Anna Vadovičová

Domu zahraničných Slovákov bol pridelený rozpis záväzných výstupov ŠR na rok 2003 vo výške 6 702 tis. Sk. Úpravami počas roka bol rozpis 6 856 tis. Sk, z toho financované transférom zo ŠR 6 336 tis. Sk. Skutočnosť k 31.12.2003 boli výnosy z hlavnej činnosti 6 709 tis. Sk. Výnosy z predaja vlastných výrobkov t.j. časopis Slovenské zahraničie a rôzne publikácie boli 13 tis. Sk. Ostatné výnosy boli 360 tis. Sk. / sponzorské dary účelovo určené, vyúčtovanie služieb z nájomného, odpredaj motor. vozidiel.../.V oblasti kapitálových výdavkov neboli pridelené žiadne finančné prostriedky. Náklady na činnosť podľa jednotlivých položiek predstavujú sumu 6 336 tis. Sk. Položka 50 Spotrebované nákupy predstavovali čiastku 233 tis. Sk. V položke spotrebovaný nákup boli finančné prostriedky použité na nákup spotrebného materiálu k výstavám, pohonných hmôt do služobného motorového vozidla, kancelársky materiál, diskety do PC, tonery, knihy, časopisy... Položka 51 Služby predstavovali čiastku 2 482 tis. Sk. V položke boli finančné prostriedky použité hlavne na kultúrne aktivity, prácu s deťmi a mládežou zahraničných Slovákov, prezentácie, výstavy, trvalé služby – telefónne poplatky, nájomné za prenajaté priestory... Položka 52 Osobné náklady predstavovali čiastku 3 407 tis. Sk. Položky /53+54+55/ predstavovali čiastku 214 tis. Sk. Položky pozostávajú najmä z nákladov na odpisy majetku, tvorba fondu reprodukcie, poistenie osôb, motorových vozidiel, prídely do sociálneho fondu... Dom zahraničných Slovákov nemal žiadnu podnikateľskú činnosť. Pohľadávky predstavovali čiastku 174 tis. Sk. Záväzky 63 tis. Sk. Hospodársky výsledok bol + 373 tis. Sk.

6.6. Personálne otázky

Počet zamestnancov: Fyzický stav zamestnancov k 1. 1. 2003 bolo 9 pracovníkov. V priebehu roku 2003 pribudla 1 pracovníčka:

Fyzický stav pracovníkov k 31. 12. 2003 bol 10 pracovníkov

Štruktúra zamestnancov:

- riadiaci pracovníci – 3
- odborní pracovníci – 3
- administratívni – 4

Organizačná štruktúra organizácie:

- Riaditeľ
- Sekretariát riaditeľa – 1 pracovník
- odbor ekonomiky – 4 pracovníci
- Odbor kultúrnych stykov – 4 pracovníci

Aktivity na rozvoj ľudských zdrojov: Priebežné vzdelávanie reagovalo na potreby praxe v dôsledku zmien legislatívy. V roku 2003 boli vykonávané nasledujúce školenia:

- školenie o verejnom obstarávaní
- školenie kontrolnej činnosti
- školenie o verejnej službe
- školenie o štátnej pokladnici

7.7. Ciele a prehľad ich plnenia

Dom zahraničných Slovákov ako príspevková organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva kultúry SR v roku 2003 plnil štátne úlohy v týchto hlavných činnostiach:

- kultúrno-prezentačná
- konzultačná činnosť
- dokumentačno-analytická činnosť
- gestorstvo v múzejnej, archívno-dokumentačnej
- gestorstvo vedecko-výskumnej
- edičná
- ekonomicko-hospodárska

Priority a ťažiskové činnosti v oblasti kultúrno-prezentačnej

1. Kultúrno-spoločenské podujatia

Názov: **5. ples zahraničných Slovákov**

Termín: 11.1.2003

Miesto konania: Hotel Kyjev, Bratislava

Počet účinkujúcich: 40

Návštevnosť: 350

Dom zahraničných Slovákov usporiadal 11. januára v hoteli Kyjev 5. ples zahraničných Slovákov. Po jednoročnej prestávke sa na jubilejnom 5. ročníku zišlo vyše 250 krajanov zo 16 krajín sveta. 5. ples zahraničných Slovákov v Bratislave sa konal pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky. Ples otvorili svojimi príhovormi riaditeľ DZS PhDr. Karol Palkovič, zástupkyňa riaditeľa DZS Mgr. Mária Katarína Hrkľová a v mene zahraničných Slovákov sa prítomným prihovorila Nina Holá, predsedníčka Slovenskej ligy v Amerike. Okrem zástupcov krajanských spolkov a organizácií na ples prišiel aj starosta mestskej časti Staré mesto Peter Čiernik a riaditeľ odboru bilaterálnych vzťahov Ministerstva kultúry SR Ivan Hromada. Benefícia z 5. plesu zahraničných Slovákov bola použitá na nákup slovenskej literatúry pre deti a mládež v prospech Slovákov v Rumunsku. Knihy boli odovzdané predsedovi Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku 24. 4. 2003.

2. Kultúrno-prezentačné podujatia

Názov: **Náš rodný kraj**

Termín: 27.1.2003

Miesto konania: Zychiho palác, Ventúrska ul., Bratislava

Počet účinkujúcich: 2

Návštevnosť: 150

Pod záštitou Domu zahraničných Slovákov sa v utorok 27. januára v bratislavskom Zichyho paláci konal krst CD *Náš rodný kraj* Jozefa a Doda Ivaškovcov. Krstnými rodičmi albumu boli primátor Ružomberka Juraj Čech a manželský pár amerických Slovákov žijúcich na floridskom Key West, kde otec so synom nedávno koncertovali. Album je výberom 18 hitov a dvoch megamixov spracovaných v discoštýle.

Známe spevácke duo Jozef a Dodo Ivaškovci v súčasnosti pôsobi v opere v rakúskom mestečku Baden bei Wien.

Názov: **Verše pre radosť**

Termín: 13. 3. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica v Bratislave

Počet účinkujúcich: 8

Návštevnosť: 90

Dňa 13. marca sa v priestoroch Mestskej knižnice v Bratislave uskutočnila prezentácia básnickej zbierky *Verše pre radosť* autora Jána Mikušince, Slováka z Českej republiky. Prezentáciu pripravili Dom zahraničných Slovákov v spolupráci s Mestskou knižnicou v Bratislave. Večierok sa konal za prítomnosti autora, ktorý predniesol výber zo svojich veršov. V programe účinkovali Zdenka Boleráčova, Slovenska z Ukrajiny, ktorá predniesla ukážky z tvorby autora a mladé speváčky z bratislavského folklórneho

súboru *Prvosienka*. Program moderovala zástupkyňa riaditeľa DZS Mária Katarína Hrkľova a o diele prítomného autora hovoril Ladislav Čáni.

Názov: **Večer s Wiliamom Schmidtom**

Termín: 2. 4. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica, Bratislava

Počet účinkujúcich: 5

Návštevnosť: 112

Pravidelné stretnutia s významnými predstaviteľmi zahraničných Slovákov pokračovali 2. apríli *Večerom s Williamom Schmidtom*, Slovákom z Belgicka, úspešným podnikateľom. Prítomným sa však predstavil i ako veľký milovník slovenskej ľudovej piesne, o čom svedčí jeho zberateľská činnosť a dva naspievané CD a ako autor spomienkovej knihy *A čas beží...* Večer sa už tradične konal v priestoroch Mestskej knižnice na Klariskej ulici.

Názov: **Večer s Jánom Bernadičom st.**

Termín: 10. 4. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica, Bratislava

Počet účinkujúcich: 4

Návštevnosť: 112

Dom zahraničných Slovákov si na svoje pravidelné večery so zahraničnými Slovákami 10. apríla pozval Jána Bernardiča, Slováka zo Švajčiarska, lekára, člena Slovenského ústavu. Ján Bernardič patri medzi tých Slovákov, ktorý sa v zahraničí dokázali uplatniť ako špičkoví odborníci. Svojrúznou syntézou jeho osobných a profesionálnych skúseností bola pútavá prednáška *Ako sme sa vžívali do švajčiarskeho prostredia*, ktorú pri tejto príležitosti predniesol. Životný príbeh Jána Bernardiča prítomným stručne ale mimoriadne erudovane a s prehľadom podal Dr. Jozef Rydlo. Spoluorganizátormi tohto večera boli Mestská knižnica v Bratislave a Únia slovenských spisovateľov, umelcov a kultúrnych tvorcov žijúcich mimo územia Slovenska.

Názov: **Dni budapeštianskych Slovákov**

Termín: 26. - 29. 4. 2003

Miesto konania: Gabčíkovo, Bratislava

26.-27.4.2003 - rokovanie a návšteva kultúrnych podujatí

28. 4. 2003

- 17.00 hod - vernisáž výstavy *Zo života budapeštianskych Slovákov*

- **18.00 hod - koncert speváckeho zboru Ozvena a umelcov z Budapešti**

Miesto konania: Stredisko kultúry Bratislava-Nové mesto, Bratislava

Počet účinkujúcich: 30

Návštevnosť: 250

V dňoch 26. – 29. apríla Slovensko navštívili predstavitelia Slovenskej samosprávy Budapešti. Súčasťou návštevy bola prehliadka kultúrnych pamiatok Slovenska, ale i oficiálne rokovanie na MK SR, kde slovenskú delegáciu z Maďarska prijal bývalý

veľvyslanec SR v Maďarsku a súčasný minister kultúry Rudolf Chmel. Kultúru budapeštianskych Slovákov bratislavčanom priblížila výstava *Zo života budapeštianskych Slovákov* a koncert speváckeho zboru Ozvena a umelcov z Budapešti.

Názov: **Malá nočná panika**

Termín: 7. 5. 2003

Miesto konania: Café Domenico, Bratislava

Počet účinkujúcich: 10

Návštevnosť: 180

Dňa 7. mája Dom zahraničných Slovákov v spolupráci s vydavateľstvom Millenium records z Bratislavy pripravili prezentáciu CD *Malá nočná panika* textára, hudobníka a básnika Ladislava Čániho, Slováka z Vojvodiny. Na prezentácii sa pesničkár novinárskej a odbornej obci ako i početným návštevníkom predstavil v spoločnosti juhoslovanských hudobníkov, ktorý sa podieľali na vzniku tohto hudobného projektu. Podujatie svojou prítomnosťou poctil i veľvyslanec Srbska a Čiernej Hory Miroslav Kopečni.

Názov: **Večer s Miroslavom Dudkom**

Termín: 13. 5. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica, Bratislava

Počet účinkujúcich: 7

Návštevnosť: 115

Stretnutie s Miroslavom Dudkom, básnikom, lingvistom, vysokoškolským pedagógom a redaktorom, Slovákom z Vojvodiny sa uskutočnilo 13. mája v Mestskej knižnici na Klariskej ulici. O diele tohto mimoriadne vzácného autora, vedca a pedagóga hovorili literárny kritik Viliam Marčok, jazykovedec **Ondrejovič** a spisovateľ a vydavateľ Miroslav Demák. Osobitosťou večera bola výstava výtvarných prác Miroslava Dudka, ktorý túto svoju tvorbu prvýkrát verejne predstavil. Podujatie sa stretlo s mimoriadnou pozornosťou odbornej i laickej verejnosti. Zúčastnil sa ho i mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Srbska a Čiernej Hory Miroslav Kopečni a významní spisovatelia z radov zahraničných Slovákov.

Názov: **Rudo Brtáň: Živé roky**

Termín: 19. 5. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica, Bratislava

Počet účinkujúcich: 8

Návštevnosť: 115

Dom zahraničných Slovákov pripravil s členmi rodiny Ruda Brtáňa prezentáciu spomienkovej knihy slavistu, vedca, literárneho kritika, prekladateľa a veľkého priaznivca a znalca literatúry dolnozemskej Slovákov Rudolfa Brtáňa. Jeho dielo a život hodnotili významní jazykovedci a Miloš Kovačka, riaditeľ Bibliografického ústavu SNK.

Názov: **Slovenská pieseň**

Termín: 24.-25. 5. 2003

Miesto konania: Kultúrna záhrada, Bratislava - Devínska Nová Ves

Počet účinkujúcich: 250

Návštevnosť: 820

10. jubilejný Festival ľudového umenia a ochotníckeho divadelníctva v spolupráci s MO MS a MÚ Bratislava-Devínska Nová Ves a Domom MS v Bratislave pripravil DZS s účasťou Slovákov z Padiny, Srbsko a Čierna Hora. Na festivale sa predstavil divadelný súbor z Padiny s hrou Emigranti, hudobno-folklórny súbor z Padiny.

Názov: **Večer s Jurajom Dolnozemským**

Termín: 19. 6. 2003

Miesto konania: Mestská knižnica, Bratislava

Počet účinkujúcich: 5

Návštevnosť: 105

Večer s významným básnikom, jazykovedcom, zberateľom hmotných pamiatok Slovákov z Maďarska, významným predstaviteľom spolkového hnutia zo Slovenského Komlóša, Slovákom z Maďarska sa uskutočnil pri príležitosti blížiaceho sa životného jubilea Juraja Dolnozemského, ktorý patrí v súčasnosti k najplodnejším autorom literatúry Slovákov z Maďarska. Podujatia sa zúčastnili predstavitelia Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku predseda Ján Fúzik, podpredsedníčka Etelka Rybová a zástupcovia MZV MR a kultúrny radca ZÚ MR v Bratislave Ádám Szezstei. Dielo autora fundovane priblížili významní literárni teoretici a kritici Peter Andruška, Viliam Marčok a predseda Únie slovenských spisovateľov a umelcov v Maďarsku Alexander Kormoš.

Názov podujatia: **FSP Detva 2003 – program *Z pokolenia na pokolenie*,
Krajanská nedeľa**

Dátum: 13. 7. 2003 o 11.00 hod

Miesto konania: Amfiteáter Detva

Počet účink.: 220

Návštevnosť: 4000

V rámci Krajanskej nedele vystúpili folklórne súbory, skupiny, ľudové hudby a sólisti z FS Púčík z Brna, Česká republika, FS Nádeje z Paríža, Francúzsko, FS Ivan Brník Slováč z Jelisavaca, Chorvátsko, FS Jánošík z Jánošíka a Aradáčske meškárky z Aradáča, Srbsko a Čierna Hora, FS Zelený veniec z Ečeru, Maďarsko, Mirko Kvasnovský a Žofia Bogačiková z Niedece, Poľsko, FS Sálašan z Nadlaku a FS Korene z Novej Huty, Rumunsko, FS Slovenka zo Seredného, Ukrajina, FS Moja vlasť

z Wauwatosa, USA. Námet a produkcia Mária Katarína Hrkľová, dramaturgia a réžia Jaroslav Ševčík, choreografia Martin Urban.

Program *Z pokolenia na pokolenie* obsahoval pohľad zahraničných Slovákov na kultúrne dedičstvo svojej komunity pretavený skúsenosťami krajín, v ktorých komunita žije. Kontinuita kultúry zahraničných Slovákov čerpá zo zdrojov tradičnej kultúry s akceptovaním novodobých zvykov, ale i chápaním kultúry a spôsobu života v súčasnosti. Poznávanie a prezentácia hodnôt folklóru zahraničných Slovákov sa prelína so schopnosťami a možnosťami súčasníkov s preberaním tradície byť členom folklórneho súboru, či združenia najmladšou generáciou zahraničných Slovákov. Program mal ambície priblížiť nielen aktuálny folklórny prejav Slovákov zo sveta, ale i prierezovo nahliadnuť na jeho vývoj od čias vysťahovalectva, migrácie až do súčasných dní. V programe sme chceli ukázať a dokázať, že pocit identity Slovákov vo svete je podporovaný i tvorivou prácou folklórnych súborov, skupín a sólistov, ktorí dlhodobo pestujú folklór z pokolenia na pokolenia a hľadajúc svoje korene vytvárajú novú a novodobú interpretáciu slovenskej ľudovej piesne a tanca. Vo večerných hodinách sa uskutočnilo vyhodnotenie podujatia a celého pobytu zahraničných Slovákov za účasti predstaviteľov DZS, umeleckého tímu, primátora mesta Detva Jána Šufliarskeho, riaditeľa FSP Detva Jána Klimu, predsedníčky programovej rady Anny Ostrihoňovej a podpredsedu programovej rady Igora Kovačoviča.

Názov podujatia: **FSP Detva 2003 – galaprogram *Premeny prameňov***

Dátum: 13. 7. 2003 o 14.40 hod

Miesto konania: Amfiteáter Detva

Počet účink.: 120

Návštevnosť: 6000

V galaprograme *Premeny prameňov* okrem súborov zo Slovenska dostali priestor na vystúpenie aj folklórne súbory zahraničných Slovákov. Vystúpenia sa zúčastnili významní predstavitelia Slovenskej republiky, Mikuláš Dzurinda, predseda vlády SR, minister kultúry SR Rudolf Chmel a ďalší.

Názov podujatia: **JDMFS Dulovce 2003**

Dátum: 26.-27. 7. 2003

Miesto konania: Amfiteáter Dulovce, okres Komárno

Počet účink.: 400, z toho 120 detí zahraničných Slovákov

Návštevnosť: 2700

V rámci 7. ročníka Južnoslovenských detských a mládežníckych folklórnych slávností okrem detských folklórnych súborov a skupín zo Slovenska vystúpili i detské folklórne súbory zahraničných Slovákov Limborka z Prahy, Česká republika, Mladost' z Aradáča a Zvolen z Kulpína, Srbsko a Čierna Hora a Junior Šarišan Slovak Folk Ensemble z USA. Zameraním slávností je zblížovanie detí v rámci Slovenska i sveta, poskytovaním priestoru na stretávanie sa detí a mládeže v prostredí, zatiaľ z hľadiska folklorizmu málo poznanom. Pre deti zahraničných Slovákov predstavujú slávnosti i ďalšie možnosti poznávania krajiny predkov. Dom zahraničných Slovákov je nielen garantom

Program:

Návštevnosť: 200

Hudobno-poetický večer pri príležitosti 140. výročia vzniku Matice slovenskej a výročia narodenia 1. Predsedu MS Štefana Moysesu. V programe účinkovali slovenskí umelci zo Srbska a Čiernej Hory, Rumunska, Ukrajiny a Slovenskej republiky.

Názov podujatia: **Biblioteka 2003**

Dátum: 13. - 16. 11 . 2003

Miesto konania: Incheba, Bratislava, Viedenská cesta

Počet účink. 8

Návštevnosť: 200

Prezentácia vydavateľskej a časopiseckej tvorby zahraničných Slovákov a DZS na Medzinárodnom knižnom veľtrhu v Bratislave. 13. 11 . 2003 sa uskutočnila prezentácia tvorby vydavateľstva Ivan Krasko z Nadlaku, Rumunsko a vydavateľstva Kultúra z Báčskeho Petrovca, Srbsko a Čierna Hora za účasti vydavateľov, ktorí prezentovali najvýznamnejšie vydavateľské počiny roku 2003. Stánok DZS okrem početných návštevníkov Biblioteki poctili i vysokí predstavitelia Prezidentskej kancelárie SR, MK SR, MŠ SR, Incheby, vydavatelia a spisovatelia.

Názov podujatia: **Prezentácia knižných publikácií SSJ**

Dátum: 1. 12. 2003 o 17.00 hod

Miesto konania: Mestská knižnica v Bratislave, Klariská 16

Počet účink.: 12

Návštevnosť: 120

DZS v spolupráci so Spolkom Slovákov z Juhoslávie predstavil kultúrnej verejnosti 3 publikácie, Ročenku SSJ 2, Významné medzníky v dejinách vojvodinských Slovákov v prvej polovici 20. storočia historika Samuela Jovankoviča a knihu próz pre deti Nezbedníček Jána Fábryho. Podujatie zaujalo najmä členov SSJ, ale i ďalších významných hostí. Pozdravný príhovor predniesol mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Srbska a Čiernej Hory v SR J. E. Miroslav Kopečni.

Názov podujatia: **Večer s Jozefom Rydlom**

Dátum: 3. 12. 2003 o 17.00 hod

Miesto konania: Mestská knižnica v Bratislave, Klariská 16

Počet účink.: 5

Návštevnosť: 130

V rámci pravidelných stretnutí s významnými osobnosťami slovenského zahraničia sa uskutočnil večer s vysokoškolským pedagógom, literárnym historikom a editorom, švajčiarskym Slovákom Jozefom M. Rydlom, ktorý návštevníkov mimoriadne zaujal.

Názov podujatia: **Slovenské spievanky**

Dátum: 12. 12. 2003 o 16.00 hod.

Miesto konania: V-klub, Nám. SNP 12, Bratislava
Účink.: 30
Návštevnosť: 190

Slávnostná prezentácia CD nosiča Slovenské spievanky II., ktorý vydal Zväz Slovákov v Maďarsku sa uskutočnila za účasti mladých spevákov, hudobníkov, interpretov autentickej slovenskej ľudovej piesne z celého Maďarska, ktorí sú víťazmi celoštátnej súťaže Spievanky a veršovanky v prednese slovenskej ľudovej piesne v Maďarsku. Okrem mladých umelcov prišla na prezentáciu CD nosiča predsedníčka Zväzu Slovákov v Maďarsku pani Ružena Egyedová-Baráneková, delegácia obce Tardoš vedená starostkou Máriou Moravčíkovou.

Podujatie poctil svojou návštevou, okrem iných významných hostí, aj konzul ZÚ MR v Bratislave.

3. Výstavná činnosť

a/ výstavy umeleckých diel

Názov: **Usmernená imaginácia**

Termín: 21. 1. - 21. 2. 2003

Miesto konania: Dom Matice slovenskej, Michalovce

Počet účinkujúcich: 25

Návštevnosť: 300

Putovná výstava obrazov *Usmernená imaginácia* akademickej maliarky Miry Brtkovej, poprednej slovenskej výtvarníčky z Juhoslávie, bola v dňoch od 21. januára do 21. februára 2003 otvorená v Dome Matice slovenskej v Michalovciach. Tradičnou súčasťou vernisáže aj tentoraz bola prehliadka módnych kreácií autorky, ktorá vo svojich modeloch, podobne ako aj vo svojich obrazoch, jedinečným spôsobom spája prvky tradičného folklóru juhoslovanských Slovákov so súčasnými prejavmi moderného umenia.

Názov: **Skryté svety**

Termín: 5. 2. - 5. 3. 2003

Miesto konania: Dom umenia, Piešťany

Počet účinkujúcich: 9

Návštevnosť: 350

Dom zahraničných Slovákov v Bratislave pripravil v spolupráci s Domom umenia v Piešťanoch výstavu šperkov slovenskej výtvarníčky žijúcej v Českej republike Martiny Minárikovej. Vernisáž výstavy sa uskutočnila vo výstavnej sieni Domu umenia v Piešťanoch dňa 5. februára 2003.

Martina Mináriková (1968) sa narodila v Bratislave. VŠUP vyštudovala v ateliéri Kov, šperk, medaile a glyptika. V roku 1992 sa zúčastnila výtvarnej stáže na Fachhochschule v Kiele (Nemecko). Jedinečné formy šperkov vytvorených zo striebra, drahokamu, skla

a dreva sú podložené dôkladnými znalosťami z oblasti biológie, astronómie a filozofie, ale nezabúdajú ani na svoju estetickú funkciu. Výstavu dotvárajú i fotografie biologických materiálov, ako i fotografie astronomické.

Názov: Zo života budapeštianskych Slovákov

Termín: 28. 4. - 2. 5. 2003

Miesto konania: Výstavné priestory Strediska kultúry Bratislava- Nové Mesto

Počet účinkujúcich: 5

Návštevnosť: 170

Výstava Zo života budapeštianskych Slovákov priblížila návštevníkom výber z výtvarných diel, dokumentačnej fotografie, drevorezieb a smaltov výtvarníckej snahy 5 výtvarníkov, Slovákov z Maďarska, žijúcich v Budapešti a na jeho okolí. Mimoriadne zaujali návštevníkov dobové fotografie, ktoré dokumentovali život Slovákov v Budapešti od začiatku 20. storočia.

Výstavu poctili svojou prítomnosťou predstavitelia ZÚ MR v SR a Kultúrneho inštitútu MR v Bratislave a predstavitelia Celoštátnej slovenskej samosprávy v Maďarsku.

Názov: Usmernená imaginácia

Termín: 16. 5. - 10. 7. 2003

Miesto konania: Galéria Kaštieľa Betliar, Múzeum Betliar - SNM

Počet účinkujúcich: 30

Návštevnosť: 700

Putovná výstava poprednej juhoslovanskej maliarky, sochárky, módnej návrhárky a režisérky Miry Brtkovej *Usmernená imaginácia* putuje ďalej po Slovensku. Dňa 16. 5. bola slávnostne otvorená v galérii Kaštieľa Betliar spojená s módnou prehliadkou.

Názov: Martin Markov - Dielo

Termín: 24. - 25. 5. 2003

Miesto konania: Výstavná sieň Kultúrnej záhrady, Bratislava-Devínska Nová Ves

Počet účinkujúcich: 5

Návštevnosť: 820

V rámci Festivalu ľudového umenia a ochotníckeho divadelníctva sa uskutočnila i výstava významného insitného maliara Martina Markova, ktorá výrazne obohatila podujatie.

Názov: Z našej klenotnice

Termín: 16. 6. - 30. 7. 2003

Miesto konania: Výstavná sieň Centra voľného času Trend, Detva

Počet účinkujúcich: 20

Návštevnosť: 1200

Výstava vyše 60 krojovaných bábik Slovákov z Maďarska z oblastí Pilíša, Novohradská, Zemplína a Komárňanskej župy priblížila návštevníkom vzácne dedičstvo Slovákov

v Maďarsku. Hlavným poslaním výstavy, okrem národopisného hľadiska, je priblížiť vzácne dedičstvo našich spoločných predkov. Výstava bola otvorená 16. 6. a trvala do 30. 7. v Centre voľného času Trend v Detve. Výstava zaujala najmä deti a mládež Detvy a okolia ako i účastníkov FSP Detva 2003. Má putovný charakter a postupne ju budú mať možnosť záujemcovia vidieť vo všetkých regiónoch Slovenska.

Názov: **Namiesto slov**

Termín: 17. 6. - 15. 7. 2002

Miesto konania: Dom kultúry Tvrdošín

Počet účinkujúcich: 12

Návštevnosť: 320

Úspešná maliarka strednej generácie, Anna Vagalová, sa narodila v roku 1956 v juhoslovanskom Kysáči. V roku 1997 sa stala členkou Združenia výtvarných umelcov Nového Sadu, v rámci ktorého vystavovala vo viacerých mestách JZR. V roku 2000 samostatne vystavovala v Ontáriu v Kanade a v Gotembergu vo Švédsku. Väčšinu jej výtvarných diel tvoria olejomaľby, pri svojej tvorbe používa i techniku akrylu a tempery. Vo svojich obrazoch najradšej stvárňuje krásne samoty a romantické lesíky svojej rodnej krajiny. V Dome zahraničných Slovákov vystavila svoje obrazy po prvýkrát na Slovensku 19. apríla 2001. Odvtedy mala 13 výstav v ďalších mestách Slovenska.

Názov podujatia: **Usmernená imaginácia - výstava**

Dátum: 12. 7. – 30. 7. 2003

Miesto konania: Sobášna sieň Mestského úradu, Detva

Počet účink.: 17

Návštevnosť: 1000

Autorská výstava významnej akademickej maliarky, sochárky a módnej návrhárky zo Starej Pazovy pani Miry Brtkovej, Slovenky z Vojvodiny. Akademická maliarka Mira Brtková patrí medzi priekopníkov abstraktného výtvarného prejavu v slovenskom výtvarnom umení. Študovala na Akadémii pre filmové umenie v Belehrade a na Akadémii di Belle Arti v Ríme. Pôsobila nielen ako výtvarníčka, ale i režisérka, scenáristka najmä kreslených filmov.

S súčasnosti sa okrem maliarstva venuje tvorbe sôch, je zberateľkou slovenských ľudových krojov a starožitností. Ako módna návrhárka bola vo svojich kreáciách inšpirovaná slovenským ľudovým krojom zo Starej Pazovy a vytvorila blúzku, ktorá vošla pod názvom Kamizola slovača do dejín svetovej módy. Žije a tvorí striedavo v Starej Pazove a v Ríme. Okrem početných spoločných výstav v Juhoslávii a v zahraničí uskutočnila aj 14 samostatných výstav. Prvú samostatnú výstavu na Slovensku jej pripravil Dom zahraničných Slovákov v októbri - novembri 2001, ďalej v Piešťanoch, Sliachi a v Snine v roku 2002. V roku 2003 v Michalovciach a v Múzeu pri Kaštieli Betliar máj - jún 2003.

Názov podujatia: **Vnútorne svety**

Dátum: 6. 10. 2003 o 17.00 hod

Miesto konania: Dom umenia Piešťany, Nábr. I. Krasku 1

Účinkujúci: 7

Návštevnosť: 700

Výstava Violy Motyl - Pálffy, Slovenky žijúcej vo Švajčiarsku a USA.

Obrazy umelkyne zaujali nielen milovníkov výtvarného umenia v Piešťanoch a okolí, ale i primátora mesta Piešťany pána Rema Cicutta, ktorý vo svojom príhovore ocenil podiel DZS a Domu umenia v Piešťanoch na systematickom približovaní umenia zahraničných Slovákov v tomto regióne.

Názov podujatia: **Z našej klenotnice - výstava krojovaných bábik**

Dátum: 23. 10. 2003 o 15.00 hod.

Miesto konania: Dom Matice slovenskej, Galanta, Hlavná ul.

Účinkujúci: 30

Návštevnosť: 1200

Výstava 60 krojovaných bábik Slovákov z Maďarska z oblasti Pilíša, Novohradu, Zemplína, Dolnej zeme a Komárňanskej župy približuje vzácne dedičstvo našich spoločných predkov. Po výstavách v Maďarsku v spolupráci s DZS sa uskutočnili výstavy v Detve a Lučenci. Podujatie bolo spojené s koncertom Pilíšskeho spevokolu z Mlynkov v MR. Spoluorganizátorom je Zväz Slovákov v Maďarsku a Dom MS v Galante. Výstava trvala 1 mesiac.

b/ dokumentárne výstavy

Názov: **Slováci v českých krajoch a na Morave**

Termín: 23. 1. - 23. 2. 2003

Miesto konania: Slovenské národné múzeum, Bratislava

Počet účinkujúcich: 17

Návštevnosť: 500

Názov: **Slováci v českých krajoch a na Morave**

Termín: 6. 3. - 6. 4. 2003

Miesto konania: Východoslovenské múzeum, Košice

Počet účinkujúcich: 11

Návštevnosť: 400

Dňa 23. januára 2003 o 16.00 hod. sa v V Slovenskom národnom múzeu v Bratislave uskutočnila vernisáž dokumentárnej výstavy **Slováci v českých krajoch a na Morave**. Organizátormi výstavy sú Dom zahraničných Slovákov, Slovenské národné múzeum – Historické múzeum a Dokumentačné stredisko slovenskej menšiny pri Klube slovenskej kultúry v Prahe.

Verzia výstavy, ktorá bola inštalovaná v priestoroch Slovenského národného múzea, prezentuje materiály, publikácie, časopisy, trojrozmerné predmety dokumentujúce históriu a súčasný život Slovákov v Českej republike a je doplnená trojrozmernými prvkami, ktoré sú zapožičané z fondov SNM v Martine.

Výstava bola sprístupnená laickej a odbornej verejnosti 6. marca v priestoroch košického Východoslovenského múzea.

Názov: **Podoby a tváre niekdajšieho slovenského Nadlaku**

Termín: 24. 4. - 30. 6. 2003

Miesto konania: Sídlo Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku

Počet účinkujúcich: 9

Návštevnosť: 2400

Dokumentárna výstava dobových fotografií a archívnych dokumentov pri príležitosti 200. výročia príchodu Slovákov do Nadlaku pripravená v spolupráci s Demokratickým zväzom Slovákov a Čechov v Rumunsku a Historickým múzeom SNM. Vernisáž výstavy sa v Nadlaku stretla s mimoriadnym záujmom účastníkov osláv 200. výročia príchodu Slovákov do Nadlaku. Na vernisáži okrem jej autorov Ondreja Štefanku, Jarmily Gerbocovej, kurátorky krajanských zbierok SNM-HM, autora výtvarnej koncepcie výstavy Martina Gerboca a M.K. Hrkľovej, zástupkyň riaditeľa DZS boli aj vzácní hostia z Rumunska a zo Slovenska: podpredseda NR SR Viliam Veteška, splnomocnenec vlády SR pre zahraničných Slovákov Claude Baláž, veľvyslanec SR v Rumunsku Ján Šoth, predstavitelia MS, zástupcovia spolkov repatriantov a ďalší hostia z MR a Srbska a Čiernej Hory. Dokumentárna výstava bola obohatená knižnými publikáciami v slovenskom jazyku, ktoré vyšli v Nadlaku.

Názov: **Z činnosti DZS v roku 2002** - informačná fotovýstava

Termín: 30. 4. 2003

Miesto konania: Zasadačka Správy kultúrnych zariadení MK SR

Počet účinkujúcich: 3

Návštevnosť: 30

Pri príležitosti konania verejného odpočtu činnosti Domu zahraničných Slovákov za rok 2002 pripravili pracovníci DZS fotovýstavu dokumentujúcu činnosť a najvýznamnejšie podujatia inštitúcie v roku 2002, doplnenú publikáciami, ktoré vydalo DZS. Po ukončení odpočtu boli panely prenesené do priestorov Úseku kultúrnych stykov a prezentácie, kde sú k dispozícii návštevníkom DZS.

Názov: **Umelci deťom**

Termín: 9. - 11. 6. 2003

Miesto konania: Domov výtvarných umelcov a architektov, Moravany nad Váhom

Počet účinkujúcich: 2

Návštevnosť: 50

Sprievodné podujatie k semináru Slovenská literatúra pre deti a mládež z tvorby zahraničných Slovákov. Výstavu kníh a knižných ilustrácií pre deti a mládež, ktorú pripravil v spolupráci s DZS Vladimír Valentík, riaditeľ Galérie Zuzky Medveďovej z Báčskeho Petrovca, poskytla pohľad na detské knihy, ktoré boli a sú vydávané v Juhoslávii, dnes už v Srbsku a Čiernej Hore a bola obohatená niekoľkými knihami, ktoré vydali pre svoje deti Slováci v Maďarsku a Rumunsku. Na tejto výstave sa po prvýkrát predstavila prvá detská kniha Slovákov z Ukrajiny Rozprávky podkarpatských Slovákov.

Názov podujatia: **Podoby a tváre niekdajšieho slovenského Nadlaku** -

dokumentárna výstava

Dátum: 9. 7. - 1. 9. 2003
Miesto konania: Slovenské národné múzeum, Vajanského nábr. 2, Bratislava
Počet účink.: 12
Návštevnosť: 3000

Dokumentárna výstava dobových fotografií a archívnych dokumentov pri príležitosti 200. výročia príchodu Slovákov do Nadlaku v Rumunsku pripravená v spolupráci s Demokratickým zväzom Slovákov a Čechov v Rumunsku a SNM - Historickým múzeom v Bratislave. Výstava približuje nielen 200. výročie osídlenia Nadlaku Slovákami, ale i život celej slovenskej menšiny v Rumunsku. Nadlak svojou ľudnosťou usadeného slovenského elementu, vytvorenými bohatými tradíciami kultúrneho života, aktivitami slovenských spolkov a združení, činnosťou základného a stredného školstva, blahodarným duchovným pôsobením cirkví predovšetkým slovenskej evanjelickej, katolíckej a iných cirkví, sa stal na dlhé roky jedným z centier slovenského menšinového života v prostredí dolnozemskej Slovákov a neskôr, po roku 1918, centrom života Slovákov v Rumunsku. Dve storočia na širšej banátskej rovine pri brehoch rieky Maruši umožnili dávny slovenským prisťahovalcom zakoreniť v tejto zemi, vytvoriť rázovitú kultúru, tradície, zvyky a obyčaje ako súčasť dolnozemskej slovenskej kultúry, vytvoriť tradíciu slovenského školstva, cirkvi a duchovného života. Tieto skutočnosti dokumentuje viac ako 200 dobových fotografií, archívnych materiálov a trojrozmerných exponátov.

Názov podujatia: 50 rokov folklórneho súboru Nadeje z Paríža - dokumentárna výstava

Dátum: 10. 7. – 30. 7. 2003, Vernisáž výstavy 10. 7. 2002 o 17.00 hod
Miesto konania: Mestská knižnica K. A. Medveckého, Detva
Počet účink.: 15
Návštevnosť: 700

Dokumentárna výstava prostredníctvom fotografií, dokumentov, diplomov a článkov na 30 paneloch chronologicky približuje históriu folklórneho súboru Slovákov z Francúzska. Folklórny súbor Nadeje bol založený v roku 1952 a je členom Asociácie rodákov Slovenska a Čiech. Jeho dušou, umeleckým i organizačným vedúcim je Daniel Compagnon. Hlavnou úlohou súboru je udržiavať tradície a zvyky medzi slovenskými a českými rodákmi žijúcimi vo Francúzsku a podporovať slovenskú, českú a moravskú kultúru vo Francúzsku. Počas 50 ročného pôsobenia súboru sa v jeho radoch vystriedalo viac ako 200 mladých ľudí. Súbor má za sebou viac ako 100 vystúpení vo Francúzsku, Švajčiarsku, Anglicku, Čechách a samozrejme na Slovensku. Na Folklórnych slávnostiach pod Poľanou v Detve sa po prvýkrát prezentoval v roku 1976 a je jediným folklórnym súborom zahraničných Slovákov, ktorý sa ich zúčastňuje nepretržite až do dnešných dní.

Názov podujatia: Slovenským zahraničím - výstavy zahraničných Slovákov

Dátum: 9. 10. 2003 o 15.00 hod. - vernisáž
Miesto konania: Vlastivedné múzeum Galanta, Hlavná ul. 976/8
Počet účink.: 25
Návštevnosť: 2500

Podoby a tváre niekdajšieho slovenského Nadlaku - dokumentárna výstava v spolupráci s Demokratickým zväzom Slovákov a Čechov v Rumunsku a Historickým múzeom SNM. Výstava je zostavená z dobových fotografií a archívnych dokumentov pri príležitosti 200. výročia príchodu Slovákov do Nadlaku.

Usmernená imaginácia - autorská výstava významnej akademickej maliarky, sochárky a módnej návrhárky zo Starej Pazovy, Miry Brtkovej, Slovenky z Vojvodiny spojená s módnou prehliadkou modelov autorky.

Namiesto slov - umelecká výstava Anny Vagalovej, Slovenky z Vojvodiny. Výstava trvala od 9. 10. 2003 do 30. 1. 2004.

4. Práca s deťmi a mládežou

Názov: **Dúha**

Termín: 30. 5. 2003

Miesto konania: Obradná sieň MÚ, Stará Ľubovňa

Počet účinkujúcich: 35

Návštevnosť: 200

Dom zahraničných Slovákov sa stal spoluorganizátorom 7. ročníka literárnej a výtvarnej súťaže Dúha 2002/2003 s témou Zažnime farby dúhy pre spoločnú Európu. Do súťaže sa zapojilo vo výtvarnej časti 7 škôl s počtom prác 48 a v literárnej časti 3 školy s počtom prác 9 z radov zahraničných Slovákov. Vyhlásenie výsledkov súťaže sa uskutočnilo dňa 30. mája 2003 za účasti predstaviteľov DZS.

Názov: **Prečo mám rád slovenčinu, prečo mám rád Slovensko**

Termín: 24. 6. 2003

Miesto konania: Centrum kultúry Nábřežie, Nové Zámky

Počet účinkujúcich: 60

Návštevnosť: 150

Slávnostného vyhlásenia výsledkov 11. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže s účasťou zahraničných Slovákov sa zúčastnilo 12 víťazov zo zahraničia, ktorým DZS zabezpečil komplexne pobyt. Do súťaže prišlo 50 prác Slovákov z Chorvátska, Maďarska, Srbska a Čiernej Hory, Rumunska a Ukrajiny. Cieľom súťaže je podchytiť, rozvíjať záujem detí a mládeže o slovenčinu a Slovensko, o významných dejateľov Slovenska a svojho kraja, o miestne spoločenské a kultúrne problémy a nárečia formou slohových úloh, pokusov o umelecké vyjadrenie myšlienok v podobe prozaických žánrov a básní.

Názov podujatia: **Stretnutie mladých literátov zo slovenských gymnázií v zahraničí**

Dátum: 10. – 19. 7. 2003

Miesto konania: Kostolná nad Detvou, Detva, Banská Bystrica, Nitra, Bratislava

Počet účastníkov: 30

Podujatia sa zúčastnili mladí literáti, zahraniční Slováci, ktorým pobyt poskytol jedinečnú príležitosť bezprostredného kontaktu s krajinou svojich predkov v spoločnosti rovesníkov. Stretnutie zabezpečuje prostredníctvom kultúrnych a literárnych aktivít poznávanie Slovenska so zameraním na slovenskú literatúru, jej významné osobnosti, kultúru, históriu a prírodné zaujímavosti. Do dnešných dní sa podujatí zúčastnilo 380 účastníkov z Maďarska, Juhoslávie, Rumunska, Poľska, Ukrajiny, Chorvátska, Ciech, USA a Kanady.

Názov podujatia: **Zahraniční Slováci v Betliari**

Dátum: 17. – 30. 7. 2003

Miesto konania: SNM – Múzeum Betliar

Počet účastníkov: 15

Dom zahraničných Slovákov v súčinnosti so SNM – Múzeum Betliar tradične poskytujú priestor pre prácu mladých zahraničných Slovákov formou letných pobytov, ktoré prispievajú k záchrane kultúrneho dedičstva a historických parkov. Okrem pracovných aktivít navštívia zahraniční Slováci – študenti významné miesta viažuce sa k slovenským historickým udalostiam, majú zabezpečené kultúrne a športové vyžitie a výlety do okolia. Podujatia sa tohoto roku zúčastnili 15 mladí zahraniční Slováci z Rumunska, Juhoslávie, Ukrajiny

5. Semináre

Názov: **Kultúra zahraničných Slovákov v roku 2003**

Termín: 11. 1. 2003

Miesto konania: Dom zahraničných Slovákov, Bratislava

Počet účastníkov: 20

Pri príležitosti konania 5. plesu zahraničných Slovákov sa 11. 1. 2003 v Dome zahraničných Slovákov uskutočnila pracovná porada predstaviteľov spolkov a organizácií zahraničných Slovákov s predstaviteľmi DZS. Prítomní predstavitelia krajanskej komunity vo svete informovali o podujatiach, ktoré pripravujú v roku 2003 a zosúlادili harmonogram spoločných podujatí s aktivitami Domu zahraničných Slovákov.

Názov: **200 rokov Nadlaku**

Termín: 28. 2. 2003

Miesto konania: Osvetové stredisko Slovany, Makovického ul., Bratislava

Počet účastníkov: 70

Spolok Slovákov z Rumunska na Slovensku v spolupráci s Domom zahraničných Slovákov pripravil 28. februára odborný seminár pod názvom *200 rokov života Slovákov*

v *Nadlaku*. Na seminári sa zúčastnili poprední odborníci a znalci problematiky Slovákov v Rumunsku zo Slovenska a Rumunska. Seminár sa konal v rámci osláv významného jubilea nadlackých Slovákov a nadviazal na podobné podujatie, ktoré sa uskutočnilo 23. a 24. novembra 2002 v Nadlaku. Na seminári sa zúčastnila aj J. E. pani Valerica Epure, veľvyslankyňa Rumunska na Slovensku. Odborné referáty z tohto seminára budú zaradené do publikácie venovanej 200. výročiu príchodu Slovákov do Nadlaku.

Názov: Slovenská literatúra pre deti a mládež z tvorby zahraničných Slovákov

Termín: 10. - 11. 6. 2003

Miesto konania: Domov výtvarných umelcov a architektov, Moravany nad Váhom

Počet účastníkov: 25

Seminár venovaný problematike literatúry pre deti z tvorby zahraničných Slovákov sa uskutočnil v dňoch 9. - 11. 6. v Moravanoch nad Váhom. Zámerom podujatia bolo predstaviť odbornej verejnosti literatúru pre deti a mládež z tvorby zahraničných Slovákov, ako jeden z najvýznamnejších segmentov kultúry zahraničných Slovákov pre zachovanie ich kultúrnej identity. Vedecká konferencia poskytla priestor na zmapovanie aktuálnej situácie pri tvorbe a vydávaní slovenskej detskej literatúry v zahraničí, priblížila vývoj tvorby pre deti a mládež zahraničných Slovákov a poskytla pohľad na problémy, s ktorými zápasia vydavateľstvá pri vydávaní detskej knihy. Na seminári sa zúčastnili odborníci a spisovatelia zo Srbska a Čiernej Hory, Rumunska, Maďarska a Slovenskej republiky. Sprievodným podujatím seminára bola výstava ilustrácií detských kníh a časopisov zahraničných Slovákov.

Názov podujatia: Letná škola žurnalistiky pre krajanov

Dátum: 11. – 16. 8. 2003

Miesto konania: Bratislava

Počet účastníkov: 11

Prvý ročník Letnej školy žurnalistiky pre mladých a začínajúcich žurnalistov slovenských tlačových a elektronických médií v zahraničí pripravil Dom zahraničných Slovákov v spolupráci s Katedrou žurnalistiky FFUK v Bratislave. Počas 6 dní účastníci kurzu absolvovali prednášky a praktické cvičenia zo základných žurnalistických žánrov, navštívili redakcie tlačových a elektronických médií a kultúrno-poznávací zájazd do okolia Bratislavy. Účastníci podujatia boli prijatí na MK SR riaditeľkou Odboru vonkajších stykov Norou Slovákovou. Letnej školy žurnalistiky sa zúčastnili novinári zo Srbska a Čiernej Hory, Rumunska, Českej republiky, Maďarska, Chorvátska, Ukrajiny a zo Švédska. Po ukončení podujatia účastníci dostali certifikát z Katedry žurnalistiky a DZS. Pripravili a vydali časopis Domenico Revue.

6. Materiálna, metodická a organizačná pomoc zahraničným Slovákom

a) materiálna pomoc

zasielanie kníh, doplnkovej literatúry pre školy s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovaním slovenského jazyka v zahraničí, pre krajské knižnice, pre redakcie krajských médií, pre krajské spolky, organizácie a inštitúcie

Pre potreby zahraničných Slovákov DZS zaslal:

- 850 kníh (knihy, ktoré boli zasielané získal DZS darom a benefíciou)
- v roku boli zaslané 4 čísla časopisu Slovenské zahraničie krajanským spolkom, organizáciám, školám, kultúrnym a spoločenským inštitúciám a jednotlivcom v počte 5.200 ks do 30 štátov sveta
- 60 audio a videokaziet,

b) metodická pomoc

Názov podujatia: **Palárikova Raková**

Dátum: 24.- 28. 4. 2003

Miesto konania: Čadca - Raková

Účastníci: 4 divadelníci - pozorovatelia z radov zahraničných Slovákov

Dom zahraničných Slovákov je pravidelným spoluorganizátorom národnej prehliadky ochotníckych divadelných súborov s inscenáciami pôvodnej slovenskej dramatickej tvorby Palárikova Raková. Zabezpečuje a financuje účasť pozorovateľov z radov zahraničných Slovákov za účelom rozvoja slovenských divadelných súborov v zahraničí.

c) organizačná pomoc

- komplexné organizačné zabezpečenie podujatí:

Názov: **Dni budapeštianskych Slovákov**

Termín: 26. - 29. 4. 2003

Miesto konania: Gabčíkovo, Bratislava

26.-27.4.2003 - rokovanie a návšteva kultúrnych podujatí, prehliadka pamätihodností

Účastníci: 30 predstaviteľov Slovenskej samosprávy Budapešti

V dňoch 26. – 29. apríla Slovensko navštívili predstavitelia Slovenskej samosprávy Budapešti. Súčasťou návštevy bola prehliadka kultúrnych pamiatok Slovenska, ale i oficiálne rokovanie na MK SR, kde slovenskú delegáciu z Maďarska prijal bývalý veľvyslanec SR v Maďarsku a súčasný minister kultúry Rudolf Chmel. Kultúru budapeštianskych Slovákov bratislavčanom priblížila výstava *Zo života budapeštianskych Slovákov* a koncert speváckeho zboru Ozvena a umelcov z Budapešti.

Názov podujatia: **Návraty ku koreňom**

Dátum: 30. 4. - 3. 5. 2003

Miesto konania: Viedeň, Bratislava, Trnava, Chorvátsky Grob

Účastníci: 35 učiteľov ZŠ s vyučovaním slovenského jazyka z Josipovca v Chorvátsku

Dom zahraničných Slovákov organizačne pripravil poznávací zájazd *Návraty ku koreňom* pre Slovákov z Chorvátska. Tentoraz na Slovensko pricestovali učitelia základnej školy z Josipovca. Základná škola v Josipovci je jednou z mála škôl v Chorvátsku, na ktorých sa vyučuje aj po slovensky. Slovenská komunita v Chorvátsku nepatrí medzi početnejšie komunity zahraničných Slovákov, predsa si už vyše 100 rokov zachováva svoju vlastnú národnú a kultúrnu identitu. O to vzácnejšie sú tieto návštevy, organizáciou ktorých Dom zahraničných Slovákov prispieva k upevňovaniu vzácných slovensko-slovenských kultúrnych vzťahov .

Na pôde Domu zahraničných Slovákov boli pravidelne prijímané návštevy delegácií a jednotlivcov zahraničných Slovákov, uskutočnili sa zasadnutia spolkov repatriantov, pracovné rokovania. Pracovníci DZS poskytovali odborné konzultácie, možnosť prezenčného štúdia v knižnici DZS.

7. Edičná a publikačná činnosť

a) edičná činnosť

štvrtročník **Slovenské zahraničie**

- štvrtročník Slovenské zahraničie č. 1 až 4/2003
náklad 1500 ks

Časopis má ambície byť v horizontálnej rovine aspoň čiastočným premostením medzi vzdialenými krajaňskými komunitami. Vo vertikálnom smere chce komunity zahraničných Slovákov, ale i jednotlivých Slovákov spájať so Slovenskom. Obsahové zameranie Slovenského zahraničia sa odvíja nielen od hlavného zamerania, byť komunikačným mostom medzi Slovenskom a Slovákami vo svete a zahraničnými Slovákami navzájom, ale aj od aktuálneho diania na Slovensku i v zahraničí. Časopis poskytuje priestor na prezentáciu kultúry zahraničných Slovákov podujatí, ktoré sa konajú na Slovensku a vo svete s účasťou zahraničných krajanov.

Drobná tlač (pozvánky, informačné materiály, minikatalógy), príprava podkladových materiálov, zadanie do tlače na všetky podujatia realizované Domom zahraničných Slovákov.

b) Publikačná činnosť

Pracovníci Domu zahraničných Slovákov pravidelne a systematicky prispievali do časopisu DZS Slovenské zahraničie, časopisov vydávaných zahraničnými Slovákami a vedúci pracovníci DZS vystupovali v domácich i zahraničných elektronických médiách.

8. Tvorba databázy a adresára DZS

Pracovníci DZS priebežne sledovali a spracovávali vedecké informácie týkajúce sa problematiky Slovákov v zahraničí.

Pri realizácii svojich úloh DZS spolupracovalo s viacerými inštitúciami na Slovensku i v zahraničí: SAV (Jazykovedný ústav, Etnologický ústav, Historický ústav, Encyklopedický ústav), Matica slovenská, Slovenská národná knižnica, Literárne centrum, Slovenské národné múzeum, Spolok slovenských spisovateľov, Únia slovenských spisovateľov, umelcov a kultúrnych tvorcov žijúcich mimo Slovenska ako i s väčšinou spolkov a inštitúcií Slovákov v zahraničí.

9. Archívno-dokumentačná činnosť

DZS v rámci svojej činnosti zhromažďuje, eviduje a spracováva knižné, časopisecké, archívne, fotodokumentárne fondy, ako i audio a videozáznamy o živote slovenských komunít vo svete.

8.8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie v roku 2003

V roku 2003 Dom zahraničných Slovákov pripravil :

Kultúrno-spoločenské podujatia	1
Kultúrno-prezentačné podujatia	21
Výstavy - a) dokumentárne	8
b) umeleckých diel	14
Semináre	4
Metodické a pobytové podujatia	8
Podujatí spolu:	56

Na podujatiach Domu zahraničných Slovákov sa v roku 2003 zúčastnilo:

Účinkujúcich:	1 552
Návštevníkov:	34 509

Dom zahraničných Slovákov od 10. 12. 2001 až do súčasnosti nedisponuje žiadnymi výstavnými a prezentačnými priestormi, napriek tomu plnil hlavné úlohy v zmysle svojej zriaďovacej listiny a boli uskutočnené všetky plánované kultúrno-prezentačné podujatia vďaka spolupráci s predstaviteľmi miest a obcí, kultúrnymi inštitúciami na území Slovenskej republiky.

Zameral sa hlavne na:

- udržiavanie stáleho kontaktu s komunitami a spolkami v zahraničí
- spoluvytváranie podmienok na udržiavanie kultúrnej a jazykovej identity zahr. Slovákov
- prípravu a realizáciu prezentácie kultúry zahraničných Slovákov na území SR vo všetkých oblastiach umenia
- organizovanie a zabezpečenie podujatí pre deti a mládež zahraničných Slovákov na území SR za účelom rozvíjania ich poznatkov o krajine predkov a slovenského jazyka
- zabezpečenie informácií a poskytovanie aktívnej pomoci krajanom pri pobyte na území SR
- zabezpečovanie poradenskej a metodickéj pomoci v oblasti kultúry zahraničných Slovákov
- edičnú činnosť
- vydávanie časopisu Slovenské zahraničie
- prípravu a realizáciu odborných seminárov v oblasti kultúry zahraničných Slovákov

V budúcnosti bude nevyhnutné riešiť priestorové problémy Domu zahraničných Slovákov pridelením adekvátnych výstavných a prezentačných priestorov, aby málopočetný tím pracovníkov DZS mohol realizovať podujatia vo vlastných priestoroch a zameral svoju pozornosť na ďalšie skvalitnenie úrovne pripravovaných podujatí podľa potrieb krajských komunít z celého sveta.

9.9. Hlavné skupiny užívateľov výstupov organizácie

Zahraniční užívatelia: spolky a organizácie zahraničných Slovákov, školy s vyučovacím jazykom slovenským a vyučovaním slovenského jazyka, krajské folklórne súbory a skupiny, divadelné súbory, knižnice zahraničných Slovákov, krajské časopisy a médiá, predstavitelia krajských médií z celého sveta, zahraničné univerzity s katedrami slovenského jazyka a literatúry, deti a mládež zahraničných Slovákov, vysokoškolská mládež, pedagógovia, kultúrno-osvetoví pracovníci, umelci, spisovatelia výtvarníci, speváci, komunity zahraničných Slovákov.

Domáci užívatelia: zastupiteľské úrady jednotlivých štátov v hlavnom meste SR, v ktorých žijú zahraniční Slováci, Kancelária prezidenta SR, Národná rada SR, Úrad vlády SR, ministerstvá SR, SAV, vysoké školy, knižnice, kultúrne ustanovizne, čitatelia časopisu Slovenské zahraničie, členovia spolkov Slovákov reemigrantov, literárna obec, mládež z radov zahraničných Slovákov študujúca na Slovensku, cirkevná obec, priaznivci literárnej, hudobnej a výtvarnej tvorby, deti škôl, obyvatelia a návštevníci Bratislavy, návštevníci FSP Detva, návštevníci JDMFS Dulovce, obyvatelia lokalít realizácií táborov, záujemcovia o problematiku zahraničných Slovákov.

Komentár vypracovala: Mgr.Mária Hrkľová

Dom zahraničných Slovákov, Jakubovo nám. 12, 811 09 Bratislava

**HODNOTENIE ČINNOSTI A HOSPODÁRENIA
ZA ROK 2003**

**Predkladá : PhDr. Karol Palkovič
riaditeľ DZS**

február 2004

Zhodnotenie hospodárenia organizácie za rok 2003

Celková charakteristika hospodárenia Domu zahraničných Slovákov za rok 2003 bola dobrá.
Organizácia mala zisk vo výške 373 tis. Sk.

Listom MK SR - 0437/2003- 700 zo dňa 21.1.2003 bol Domu zahraničných Slovákov pridelený rozpis záväzných výstupov ŠR na rok 2003 vo výške 6 182 tis. Sk.
Listom MK SR - 1033/2003 - 700 zo dňa 24.2.2003 bola úprava rozpisu č. 1, kde nám oznámili schválenie projektu „Zber informácií o živote Slovákov v zahraničí a ich sprístupnenie pre verejnosť - bežný transfer 100 tis. Sk.
Rozpis záväzných výstupov ŠR na rok 2003 sa zvýšil na 6 282 tis. Sk.
Listom MK SR - 4738/2003 - 700 zo dňa 4.9. 2003 bola úprava rozpisu o + 54 tis. Sk.
Rozpis záväzných výstupov ŠR na rok 2003 sa zvýšil na 6 336 tis. Sk.

Prevádzkové dotácie - transféry na bežnú činnosť z MK SR k 31.12.2003 boli **6 336** tis. Sk.
Prevádzkové dotácie, ktoré boli organizácii pridelené do 31.12.2003 boli odsúhlasené so sekciou ekonomiky Ministerstva kultúry.

Výnosy za organizáciu k 31.12.2003 sú 373 tis. Sk
- tržby za predaj vlastných výrobkov / zborníky.../ je 13 tis. Sk
- iné ostatné výnosy / vyučt. nájomného.../ / 649 / je 360 tis. Sk

	Pôvodný rozpis	Úprava	Upravený rozpočet	v tis. Sk
a/ bežný transfer na činnosť	6 182	154	6 336	

V oblasti kapitálových výdajov neboli pridelené žiadne finančné prostriedky

Náklady na činnosť podľa jednotlivých položiek k 31.12.2003 predstavujú sumu 6 336 tis.Sk.

Náklady celkom

v tom:

6 336 tis.Sk

Položka 50 Spotrebované nákupy **233 tis.Sk**

z toho
spotreba materiálu 233

V položke spotrebovaný nákup boli finančné prostriedky použité na nákup pohonných hmôt do služobného vozidla, kancelársky materiál, spotrebný materiál k výstavám, diskety do PC ...

Položka 51 Služby **2 482 tis.Sk**

z toho
nájomné 198
opravy a údržba 42
reprezentačné 51
cestovné 311

V položke služby boli finančné prostriedky použité hlavne na kultúrne aktivity, prácu s deťmi a mládežou zahraničných Slovákov, prezentácie, zber informácií o živote Slovákov v zahraničí trvalé služby - telefónne poplatky, nájomné za prenajaté priestory, pravidelný servis xeroxu, ...

Položka 52 Osobné náklady **3 407 tis.Sk**

z toho
mzdové náklady 2 437
OON 33
sociálne poistenie 872
sociálne náklady 65

K 31.12.2003 je stav zamestnancov 10.

Podrobný prehľad o čerpaní mzdových prostriedkov je v **tabuľke č.2.**

Položka 53 Dane a poplatky **10 tis.Sk**

Položka 54 Ostatné náklady **79 tis.Sk**

Položka 55 Odpisy **125 tis.Sk**

Odpisy hmotného i nehmotného majetku k 31.12.2003 predstavujú sumu 125 tis. Sk. Vykázané odpisy boli v plnom rozsahu uhradené do fondu reprodukcie.

Hodnotenie dosiahnutých príjmov

Tržby a výnosy k 31.12.2003 predstavujú sumu 373 tis. Sk, čo bolo za predaj vlastných výrobkov / časopis SZ, knihy.../, vrátenie finančných prostriedkov z vyúčtovania roku 2002 - úhrada za nájomné a služby s tým spojené.

Podnikateľská činnosť

K 31.12.2003 v DZS nebola žiadna podnikateľská činnosť.

Pohľadávky

Z 26. 10. 1999 je pohľadávka voči Krajanskému múzeu za užívanie prenajatých priestorov 174 103.- Sk. Vymáhanie pohľadávky bolo postúpené na Súd.

Záväzky

P.č.	Dodávateľia	Predmet	č. fa	suma v Sk	došla	bola uhr.
1.	Obec.úr.Dulovce	Stravné JDMFS	02003046	43 200.-	11.12.03	30.1.04
2.	OKAT Bratislava	Tlač pozvánok	414/2003	3 486.-	10.11.03	4.2.04
3.	SKZ Bratislava	Nájomné	12/2003	16 156.-	15.12.03	14.1.04

Spolu : 62 842.-Sk

Hodnotenie fondov

Sociálny fond

K 1.1.2003 bolo na účte 4 527,- Sk. K 31.12.2003 je na účte 22 025.-Sk. Čerpanie nebolo.

Fond reprodukcie

K 1.1.2003 bolo na účte 38 951,11 Sk. K 31.12. 2003 je na účte 134 759,55 Sk. Na účet boli odvedené v plnej výške finančné prostriedky z odpisov 124 748,56 .-Sk. Čerpanie v sume 28 940,12 Sk bolo na zakúpenie autorádia, na garančnú kontrolu automobilu, opravu DHM / opravu tlačiarne, oprava PC.... /

Rezervný fond

K 1.1.2003 bolo na účte 3 188,95 Sk. K 31.12. 2003 je na účte 9 937,65.- Sk.

Hospodársky výsledok za rok 2003 bol + 373 tis. Sk

Aktivity, ktoré sa realizovali v roku 2003 sú uvedené v osobitnej časti.

Plnenie záväzných úloh a limitov, ktoré boli účelovo určené na aktivity boli dôsledne dodržiavané.

Činnosť Domu zahraničných Slovákov nebola ochudobnená ani o jedno z plánovaných podujatí, mnohé sa uskutočnili za pomoci spoluorganizátorov. Pracovníci DZS svojou osobnou tvorivou prácou a získavaním sponzorov a spolupracovníkov zabezpečili realizáciu všetkých aktivít na kvalitnej úrovni

